

ZOSLANIE DUCHA SVÄTÉHO, slávnosť

POSVÄTNÉ ČÍTANIE

V. Bože, príd' mi na pomoc.

R. Pane, ponáhl'aj sa mi pomáhať.

Sláva Otcu. Ako bolo. Aleluja.

HYMNUS

Svetlo milé, vzácny plameň,
z neba schádza oheň na zem
k učeníkom Kristovým.

Plní srdce, jazyk hostí,
pozýva nás ku svornosti
srdc a k slovám príhodným.

Príd' k nám ty, Tešiteľ verný,
jazyk spravuj, srdce mierni,
ved' nie je žľč a jed čierny
v tvojej blahej blízkosti.

Novým ľuďom sme sa stali
s čistým srdcom, plným chvály,
predtým sme ťa len hnevali,
dnes sme synmi milosti.

Ty si aj dar aj sám darca,
všetko dobro nášho srdca;
nech je v srdci chvála vrúca,
jazyku daj otvárať sa:
nech ti spieva slávnostne.

Zmy z nás naše previnenia,
ty Pôvodca dobrodenia;
duša v Kristu obnovená
nech má novosť vykúpenia,
šťastie plné, radostné. Amen.

Antifóna 1

Viator veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ pochádza a kam ide. Aleluja.

Žalm 104

Chvála Boha, stvoriteľa

Kto je v Kristovi, je novým stvorením Staré sa pominulo a nastalo nové. (2 Kor 5, 17)

I

Dobroreč, duša moja, Pánovi; *
Pane, Bože môj, ty si nesmierne veľký.
Odel si sa do slávy a veleby, *
do svetla si sa zahalil ako do rúcha.

Nebesia rozpínaš ako stan, *
nad vodami si buduješ komnaty.
Po oblakoch vystupuješ ako po schodoch, *
na krídlach vánku sa prechádzaš.
Vetry sú tvojimi poslami, *
ohnivé plamene tvojimi služobníkmi.

Zem si postavil na jej základoch, *
nevychýli sa nikdy-nikdy.
Oceán ju prikryl sťa odev, *
nad vrchmi vody zastali.

Pred tvojou hrozbou odtiekli, *
zhrozili sa pred tvojím hlasom hromovým.
Vybehli na vrchy, stiekli do údolia, *
na miesto, ktoré si im vyhradil.
Položil si hranicu a neprekročia ju, *
ani viac nepokryjú zem.

Prameňom dávaš stekať do potokov, *
čo tečú pomedzi vrchy
a napájajú všetku poľnú zver *
aj divým oslom hasia smäd.
Popri nich hniezdi nebeské vtáctvo, *
spomedzi konárov zaznieva ich pieseň.

Ant. 1: Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ pochádza a kam ide. Aleluja.

Antifóna 2

Náhle sa strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor. Aleluja.

II

Zo svojich komnát zvlažuješ vrchy, *
plodmi svojich diel sýtiš zem.
Tráve dávaš rásť pre ťažný dobytok *
a byli, aby slúžila človeku.
Zo zeme vyvádzaš chlieb *
i víno, čo obveseľuje srdce človeka;
olejom rozjasňuješ jeho tvár *
a chlieb dáva silu srdcu človeka.

Sýtia sa stromy Pánove *
aj cédre Libanonu, čo on zasadil.
Na nich si vrabce hniezda stavajú *
a na ich vrcholcoch bývajú bociany.
Vysoké štíty patria kamzíkom, *
v skalách sa skrývajú svište.

Na určovanie času si mesiac utvoril; *
slnko vie, kedy má zapadať.
Prestieraš tmú a nastáva noc *
a povylieza všetka lesná zver.
Levíčatá ručia za korisťou *
a pokrm žiadajú od Boha.
Len čo vyjde slnko, utiahnu sa *
a ukladajú sa v svojich dúpätách.
Vtedy sa človek ponáhl'a za svojím dielom, *
za svojou prácou až do večera.

Ant. 2: Náhle sa strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor. Aleluja.

Antifóna 3

Zošli svojho Ducha a všetko bude stvorené a obnovíš tvárnosť zeme. Aleluja.

III

Aké mnohoraké sú tvoje diela, Pane! †

Všetko si múdro urobil. *

Zem je plná tvojho stvorenstva.

Tu more veľké, dlhé a široké, †

v ňom sa hemžia plazy bez počtu, *

živočíchy drobné i obrovské.

Po ňom sa plavia lode *

i Leviatan, ktorého si stvoril, aby sa v ňom ihral.

Všetko to čaká na teba, *

že im dáš pokrm v pravý čas.

Ty im ho dávaš a ony ho zbierajú; *

otváraš svoju ruku, sýtia sa dobrotami.

Len čo odvrátiš svoju tvár, už sa trasú; †

odnímaš im dych a hneď hynú *

a vracajú sa do prachu.

Keď zošleš svojho ducha, sú stvorené *

a obnovuješ tvárnosť zeme.

Pánova chvála nech trvá naveky; *

zo svojich diel nech sa teší Pán.

Pozrie sa na zem a rozochvieva ju, *

dotkne sa vrchov a ony chrlia dym.

Po celý život chcem spievať Pánovi *

a svojmu Bohu hrať, kým len budem žiť.

Kiež sa mu moja pieseň zapáči; *

a ja sa budem tešiť v Pánovi.

Nech zo zeme zmiznú hriešnici †

a zločincov nech už niet. *

Dobroreč, duša moja, Pánovi.

Ant. 3: Zošli svojho Ducha a všetko bude stvorené a obnovíš tvárnosť zeme. Aleluja.

V. Pánov Duch naplňa zemekruh. Aleluja.

R. A ten, čo udržuje všetko, pozná každý hlas. Aleluja.

Všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi

Bratia, tí, čo žijú podľa tela, zmýšľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmýšľajú duchovne. A zmýšľať podľa tela je smrť, kým zmýšľať podľa Ducha je život a pokoj. Ved' zmýšľať podľa tela je nepriateľstvom voči Bohu, lebo sa nepodriaduje Božiemu zákonu - a ani sa nemôže. A tak tí, čo žijú telesne, nemôžu sa páčiť Bohu.

Lenže vy nežijete telesne, ale duchovne, pravda, ak vo vás prebýva Boží Duch. Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho. Ale ak je vo vás Kristus, telo je síce pre hriech mŕtve, no duch je život pre spravodlivosť. A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás.

A tak, bratia, sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela. Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť. Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi. Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: „Abba Otče!“ Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť.

Ved' stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia. Lebo stvorenie bolo podrobené márnosti - nie z vlastnej vôle, ale z vôle toho, ktorý ho podrobil a dal mu nádej, že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí. Ved' vieme, že celé stvorenie spoločne vzdychá a zvíja sa v pôrodných bolestiach až doteraz. A nielen ono, ale aj my sami, čo máme prvotiny Ducha, aj my vo svojom vnútri vzdycháme a očakávame adoptívne synovstvo, vykúpenie svojho tela. Lebo v nádeji sme spasení. Ale nádej, ktorú možno vidieť, nie je nádej. Lebo kto dúfa v niečo, čo vidí? Ale ak dúfame v niečo, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame.

Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti, lebo nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi. A ten, ktorý skúma srdcia, vie, po čom Duch túži: že sa prihovára za svätých, ako sa páči Bohu.

R. Pretože ste synmi skrze vieru v Kristovi Ježišovi, * Poslal Boh do našich srdc Ducha svojho Syna a on volá: Abba, Otče! Aleluja.

V. Boh nám nedal ducha bojzlivosti, ale Ducha sily, lásky a rozvahy. * Poslal Boh do našich srdc Ducha svojho Syna a on volá: Abba, Otče! Aleluja.

DRUHÉ ČÍTANIE

Z traktátu svätého biskupa Ireneja Proti bludom

(Lib. 3, 17, 1-3: SC 34, 302-306)

Zoslanie Ducha Svätého

Ked' Pán dával učeníkom moc znovurodit' ľudí pre Boha, povedal im: „Chod'te, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.“

Ved' sľúbil ústami prorokov, že v posledných časoch vyleje na svojich služobníkov a služobnice Ducha, aby prorokovali. Preto zostúpil aj na Božieho Syna, keď sa stal Synom človeka, a s ním si navykol bývať v ľudskom pokolení, spočívať v ľudoch a prebývať v Božích tvoroch, vykonával v nich Otcovu vôľu a obnovoval ich: pretváral starého človeka na nového v Kristovi.

Lukáš rozpráva, ako tento Duch na Turíce po Pánovom nanebovstúpení zostúpil na učeníkov s mocou otvoriť všetkým národom vstup do života a do novej zmluvy. Preto sa spojili všetky jazyky a spievali Bohu hymnus, lebo Duch zjednotil vzdialené kmene a obetoval Otcovi prvotiny všetkých národov.

Preto aj Pán prisľúbil, že pošle Tešitel'a, ktorý nás pripraví pre Boha. Lebo ako zo suchej pšenice nemôže bez vody vzniknúť jedno cesto, ani jeden chlieb, tak sme sa ani my mnohí nemohli stať jedno v Kristovi Ježišovi bez vody z neba. A ako suchá zem, ak nedostane vlahu, nerodí, tak ani my, čo sme boli predtým suchým stromom, nikdy by sme neboli priniesli ovocie života bez dažďa slobodne daného zhora.

Naše telá získali túto jednotu, ktorá vedie k neporušenosti, skrze krstný kúpeľ, a duše zasa skrze Ducha.

Boží Duch zostúpil na Pána, „Duch múdrosti a rozumu, Duch rady a sily, Duch poznania a nábožnosti a Duch bázne pred Bohom“. Pán ho zasa dal Cirkvi, keď zoslal z neba Tešitel'a na celú zem, tam, kde „bol“ aj „diabol zvrhnutý ako blesk“, ako hovorí Pán. Preto potrebujeme Božiu rosu, aby sme neboli spálení a neostali neplodní a aby sme tam, kde máme žalobcu, mali aj Obhajcu. Ved' Pán zveril Duchu Svätému svojho človeka, ktorý padol do rúk zbojníkov. A on sa nad ním zľutoval, obviazal mu rany a potom dal dva kráľovské denáre, aby sme skrze Ducha dostali obraz a nápis Otca i Syna, využili zverený denár a rozmnožený vrátili Pánovi.

R. Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, * Ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom.

V. Keď boli učeníci zhromaždení vedno, zrazu sa na nich prihnal hukot z neba.

* Ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom.

HYMNUS TE DEUM

Teba, Bože, chválime, *
teba, Pane, vebíme,
Teba, večný Otče, *
uctieva celá zem.
Tebe všetci anjeli, *
tebe nebesia i všetky mocnosti,
tebe cherubíni a serafíni *
bez prestania prespevujú:
Svätý, * svätý, * svätý *
Pán, Boh zástupov.
Plné sú nebo i zem *
tvojej veleby a slávy.

Teba oslavuje *
slávny zbor apoštolov;
teba vebí *
veľký počet prorokov;
teba chváli *
vznešený zástup mučeníkov;
teba oslavuje *
svätá Cirkev po celej zemi,
teba, Otče, *
nesmierne vebeného,
i tvojho milovaného, *
pravého a jediného Syna,
aj Ducha Svätého, *
Tešiteľa nášho.

Kriste, *

ty si kráľ slávy.

Ty si Otcov Syn *

od večnosti.

Ty si neváhal vstúpiť do života Panny, *

stal si sa človekom, aby si vykúpil človeka.

Ty si zvíťazil nad smrťou *

a otvoril si veriacim nebeské kráľovstvo.

Ty sedíš po pravici Boha *

v sláve svojho Otca.

Veríme, *

že ako sudca ešte raz prídeš.

Preto t'a prosíme, pomáhaj svojim služobníkom, *

ktorých si vykúpil predrahou krvou.

Pripočítaj nás ku svojim svätým *

vo večnej sláve.

Táto posledná časť sa môže vynechať.

Zachráň, Pane, svoj ľud *

a žehnaj svojich dedičov.

A spravuj ich *

a vyvýš ich až naveky.

Po všetky dni *

dobrorečíme tebe.

A chválime tvoje meno naveky, *

až na veky večné.

Vo svojej láskavosti, Pane, *

chráň nás v tento deň pred hriechom.

Zmiluj sa, Pane, nad nami, *

zmiluj sa nad nami.

Tvoje milosrdenstvo, Pane, nech je nad nami, *

ako dúfame v teba.

V teba, Pane, som dúfal, *

nebudem zahanbený naveky.

MODLITBA

Všemohúci Bože, tajomstvom dnešnej slávnosti posväcuješ svoju Cirkev vo všetkých krajinách a národoch; naplň celý svet darom Ducha Svätého a v srdciach svojich veriacich obnovuj aj teraz veľké skutky svojej lásky, ktoré si konal pri prvom hlásaní evanjelia. Skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraluje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov.

ZOSLANIE DUCHA SVÄTÉHO, slávnosť

RANNÉ CHVÁLY

V. Bože, príd' mi na pomoc.

R. Pane, ponáhľaj sa mi pomáhať.

Sláva Otcu. Ako bolo. Aleluja.

HYMNUS

Blaženosť, šťastie, radosti
máme dnes v tejto slávnosti,
ved' Svätý Duch, náš Tešiteľ,
nad učeníkmi zažiaril.

Dnes oheň v svetle chvejivom
tvár jazykov si vzal, by v ňom
výrečnosť múdru získali
a vrelou láskou dýchali.

Jazykmi všetkých hovoria,
nad nimi žasnú zástupy;
nie mladým vínom plní sú,
na ktorých sám Duch zostúpil!

Ten div mal pôvod tajomný:
končí sa svätý okruh dní,
po veľkonočnej slávnosti
platí nám zákon milosti.

Teraz ťa, Bože, vzývame
s pokornou mysl'ou, oddane:
nech nás Duch Svätý podobne
svojimi darmi zahrnie.

Tie srdcia, čo si posvätil,
aj milosťou si naplnil;
odpusť nám teraz každý hriech
a daj nám časy pokojné.

Nauč nás Otca poznávať
a jeho Syna milovať
a v teba, Ducha obidvoch,
daj veriť vždy, vo všetkých dňoch. Amen.

Antifóna 1

Pane, aký dobrý a milý je v nás tvoj Duch. Aleluja.

Žalm 63, 2-9

Túžba duše za Bohom

Bdie pre Boha, kto zavrhuje skutky tmy.

Bože, ty si môj Boh, *
už od úsvitu sa viniem k tebe.

Za tebou prahne moja duša, *
za tebou túži moje telo;
ako vyschnutá, pustá zem bez vody, †
tak ťa túžim uzrieť vo svätyni *
a vidieť tvoju moc a slávu.
Ved' tvoja milosť je lepšia než život; *
moje pery budú ťa oslavovať.

Celý život ťa chcem velebiť *
a v tvojom mene dvíhať svoje ruky k modlitbe.
Sťa na bohatej hostine sa nasýti moja duša *
a moje ústa ťa budú chváliť jasavými perami.
Na svojom lôžku myslím na teba, *
o tebe rozjímam hneď za rána.
Lebo ty si mi pomáhal *
a pod ochranou tvojich krídel budem plesat'.

Moja duša sa vinie k tebe, *
ujímaš sa ma svojou pravicom.

Ant. 1: Pane, aký dobrý a milý je v nás tvoj Duch. Aleluja.

Antifóna 2

Pramene a všetko, čo sa hýbe vo vodách, spievajte Bohu chválospev. Aleluja.

Chválospev

Všetko tvorstvo nech chváli Pána

Dan 3, 57-87. 56

Chváľte nášho Boha, všetci jeho služobníci. (Zjv 19, 5)

Velebte Pána, všetky jeho diela; *
chváľte a vyvyšujte ho naveky.

Velebte Pána, nebesia; *
velebte Pána, jeho anjeli.

Velebte Pána, všetky vody nad nebesami; *
nech Pána velebia všetky jeho mocnosti.

Velebte Pána, slnko a mesiac; *
velebte Pána, hviezdy na nebi.

Velebte Pána, dážď i rosa; *
veleb Pána, každý vietor.

Velebte Pána, oheň a pál'ava; *
velebte Pána, chlad a horúčosť.

Velebte Pána, rosa a srieň; *
velebte Pána, mráz a zima.

Velebte Pána, ľad a sneh; *
velebte Pána, noci a dni.

Velebte Pána, svetlo a tma; *
velebte Pána, blesky a oblaky.

Nech Pána velebí zem; *
nech ho chváli a oslavuje naveky.

Velebte Pána, vrchy a kopce; *
velebte Pána, všetky rastliny na zemi.

Velebte Pána, moria a rieky; *
velebte Pána, pramene.

Velebte Pána, veľryby a všetko, čo sa hýbe vo vodách; *
velebte Pána, všetky nebeské vtáky.

Velebte Pána, všetka zver a dobytok; *
velebte Pána, synovia človeka.

Veľeb Pána, Izrael; *
 chváľte a vyvyšujte ho naveky.
Veľebte Pána, vy, jeho kňazi; *
 veľebte Pána, jeho služobníci.
Veľebte Pána, duchovia a duše spravodlivých; *
 veľebte Pána, svätí a pokorní srdcom.
Veľebte Pána, Ananiáš, Azariáš a Mízael; *
 chváľte a vyvyšujte ho naveky.

Veľebme Otca i Syna so Svätým Duchom; *
 chváľme a vyvyšujme ho naveky.
Požehnaný si, Pane, na nebeskej oblohe; *
 hoden chvály a slávy naveky.
(Na konci tohto chválospevu sa nehovorí Sláva Otcu.)

Ant. 2: **Pramene a všetko, čo sa hýbe vo vodách, spievajte Bohu chválospev.**
Aleluja.

Antifóna 3

Apoštolí hovorili rozličnými jazykmi o veľkých Božích skutkoch. Aleluja.

Žalm 149

Plesanie svätých

Synovia Cirkvi, synovia nového ľudu, nech jasajú nad svojím kráľom, Kristom.
(Hesychius)

Spievajte Pánovi pieseň novú; *
 jeho chvála nech znie v zhromaždení svätých.
Nech sa teší Izrael zo svojho Stvoriteľ'a, *
 synovia Siona nech jasajú nad svojím kráľom.
Nech oslavujú jeho meno tancom, *
 nech mu hrajú na bubne a na citare.
Lebo Pán miluje svoj ľud *
 a tichých venčí víťazstvom.

Nech svätí jasajú v sláve, *
 a nech sa veselia na svojich lôžkach.
Oslavu Boha nech majú na perách *
 a v rukách meč dvojsečný,
aby sa pomstili na pohanoch *
 a potrestali národy,
aby ich kráľom nasadili putá *
 a ich veľmožom železné okovy

a aby ich súdili podľa písaného práva. *
Všetkým jeho svätým to bude na slávu.

Ant. 3: Apoštoli hovorili rozličnými jazykmi o veľkých Božích skutkoch.
Aleluja.

KRÁTKE ČÍTANIE

Sk 5, 30-32

Boh našich otcov vzkriesil Ježiša, ktorého ste vy zavesili na drevo a zavraždili. Jeho Boh svojou pravicom povýšil za Vládcu a Spasiteľa, aby daroval Izraelu pokánie a odpustenie hriechov. A my sme toho svedkami aj Duch Svätý, ktorého Boh dal tým, čo ho poslúchajú.

KRÁTKE RESPONZÓRIUM

R. Všetkých naplnil Duch Svätý, * Aleluja, aleluja. Všetkých.

V. A začali hovoriť. * Aleluja, aleluja. Sláva Otcu. Všetkých.

Ant. na Benediktus: Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené. Aleluja.

Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, *
lebo navštívil a vykúpil svoj ľud
a vzbudil nám mocného Spasiteľa *
z rodu Dávida, svojho služobníka,

ako odpradáva hovoril *
ústami svojich svätých prorokov,
že nás oslobodí od našich nepriateľov *
a z rúk všetkých, čo nás nenávidia.

Preukázal milosrdenstvo našim otcom *
a pamätá na svoju svätú zmluvu,
na prísahu, ktorou sa zaviazal nášmu otcovi Abrahámovi, *
že nás vyslobodí z rúk nepriateľov,

aby sme mu *
bez strachu slúžili
vo svätosti a spravodlivosti pred jeho tvárou *
po všetky dni nášho života.

A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho: *
pôjdeš pred tvárou Pána, pripravíš mu cestu

a poučíš jeho ľud o spáse, *
že mu náš Boh z hĺbky svojho milosrdenstva odpustí hriechy.

Tak nás Vychádzajúci z výsosti navštívi *
a zažiarí tým, čo sedia vo tme a v tône smrti,
a naše kroky *
upriami na cestu pokoja.

Sláva Otcu i Synu *
i Duchu Svätému.
Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky *
i na veky vekov. Amen.

Ant. na Benediktus: Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené. Aleluja.

PROSBY

S pevnou nádejou vzývajte Krista, Pána, ktorý skrze Ducha zhromaždil svoju Cirkev:

Pane, obnov tvárnosť zeme.

Pane Ježišu, keď si bol povýšený na kríž, dal si zo svojho boku vytrysknúť prúdom živej vody;

— zošli nám oživujúceho Ducha.

Pane Ježišu, keď si bol oslávený po Božej pravici, udelil si učeníkom Otcov dar;

— zošli svojho Ducha, aby obnovil celý svet.

Ty si apoštolom dal moc odpúšťať hriechy v tvojom Duchu;

— znič hriech vo svete, aby ľudia žili v pokoji.

Ty si prisľúbil Ducha Svätého, aby nás naučil všetko a pripomenul nám, čo si povedal;

— zošli svojho Ducha, svetlo našej viery.

Ty si sľúbil, že pošleš Ducha pravdy, aby o tebe vydával svedectvo;

— zošli svojho Ducha, aby nás urobil tvojimi vernými svedkami.

Otče náš.

MODLITBA

Všemohúci Bože, tajomstvom dnešnej slávnosti posväcuješ svoju Cirkev vo všetkých krajinách a národoch; naplň celý svet darmi Ducha Svätého a v srdciach svojich veriacich obnovuj aj teraz veľké skutky svojej lásky, ktoré si konal pri prvom hlásaní evanjelia. Skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraluje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov.